Monti, Mario (1943–)

Olasz közgazdász, egyetemi professzor, miniszterelnök (2011–).

1943. március 19-én született Varesében, ahová Milánóból a bombázások elől menekült az édesanyja. Apja bankigazgató volt a lombard fővárosban.

Közgazdász diplomáját Olaszország legjobb közgazdaságtudományi egyetemén, a milánói Bocconi Egyetemen szerezte meg 1965-ben. Az egyetem elvégzése után egy évet az Egyesült Államokban töltött ösztöndíjjal a Yale Egyetemen, ahol James Tobin, a későbbi Nobel-díjas (1981) közgazdász volt a vezető professzora.

M. Monti 1969-ben kezdte tanári pályáját az akkoriban szerveződött Trentói Egyetemen. 1970-től 1985-ig a patinás Torinói Egyetemen tanított közgazdaságtant. Oktató munkája mellett szakértőként dolgozott már különféle kormány- és parlamenti bizottságoknak is. 1985-ben nevezték ki professzornak alma materében, a milánói Bocconi Egyetemen, egyben kinevezték ki a gazdaságpolitikai intézet igazgatójának is. 1989-től már az egyetem rektora (1994-ig), majd 1994-től elnöke. Tudományos kutatásainak eredménye többek között a Klein–Monti modell, amely a monopolhelyzetben működő bankok viselkedését írja le. (Lawrence Klein Nobel-díjat kapott.)

1995-től új szakasz kezdődött Monti professzor életében, közel tíz éven át Brüsszelben dolgozott, miután 1994-ben Silvio Berlusconi első kormánya biztosnak jelölte az Európai Bizottságba. 1995-től 1999-ig Monti, Jacques Santer elnöklete alatt a bizottságban a belső piacért, a pénzügyi szolgáltatásokét és integrációért lett felelős. Majd 1999-ben Massimo D'Alema kormánya jelölte a következő, a Romano Prodi elnökletével megalakult Európai Bizottságba, amelyben a versenyjog területét kapta meg. 1999-ben ebben a minőségében többek között monopólium-ellenes eljárást kezdeményezett a Microsoft ellen (Microsoft-per). Monti vezette a General Electric és a Honeywell tervezett fúziójának vizsgálatát is, amelyet az Európai Bizottság nem engedélyezett.

2005-ben visszatért a Bocconi Egyetem elnöki székébe és az egyetemi katedrájára. Megalapította a brüsszeli székhelyű Bruegel gazdaságpolitikai agytrösztöt (think-tank), amelynek 2008-ig az elnöke volt. 2010-től a David Rockefeller által 1973-ban alapított Trilaterális Bizottság európai elnöke lett, tagja a Bildeerberg Csoport irányító bizottságának. Rendszeres vezércikkírója a *Corriere della Será*nak. 2010-ben José Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnöke megbízta az egységes piac kiteljesítését célzó intézkedésekkel és az egységes piac jövőjével foglalkozó jelentés (fehér könyv) elkészítésével. Ugyanebben az évben lett alapító tagja lett a Spinelli-csoportnak, amely az Európai Unió föderaliciós irányú átalakításának kíván új lendületet adni.

2011. november 9-én Montit Giorgio Napolitano köztársasági elnök, kiemelkedő tudományos munkássága és társadalmi tevékenysége elismeréseként kinevezte a köztársaság örökös szenátorának. A kinevezésben természetesen szerepet kapott az is, hogy az elnök Monti professzor irányításával kívánta felváltani Silvio Berlusconi akkora már hazai és nemzetközi tekintélyét elvesztett kormányát. A kormányalakításra Monti 2011. november 13-án, Berlusconi lemondását követően kapta meg a megbízást.

Monti politikusok nélküli, szakértői kormánya (amelyet jelenleg „Olaszország megmentésének kormánya”-ként emlegetnek) 2011. november 16-án tette le az esküt, amelyben a miniszterelnök fönntartotta magának a gazdasági és pénzügyi tárca irányítását is. Kormánya hivatalba lépésével Monti lemondott a különféle nemzetközi szervezetekben és intézményekben betöltött (honoráriumokkal járó) tisztségeiről és a miniszterelnöki fizetéséről is.

Művei

- *Gli obiettivi delle banche, i tassi di interesse e la politica monetaria.* Tamburini, Milano, 1970.
- *Analisi degli effetti monetari e finanziari delle politiche di bilancio regionale e locali. Un rapporto metodologico*. Tamburini, Milano, 1974.
- *Per un'analisi mensile della politica monetaria e finanziaria italiana.* O. Capriolo, Milano, 1974.
- *Ricerca sul sistema creditizio*. I. *Quadro generale*. (Társszerző Tommaso Padoa-Schioppa). Ente per gli studi monetari, bancari e finanziari Luigi Einaudi, Roma, 1976.
- *Il sistema creditizio e finanziario italiano. Relazione della Commissione di studio istituita dal Ministro del tesoro*. Istituto Poligrafico e Zecca dello Stato, Roma,1982.
- *L'Italia e la Repubblica federale di Germania in cammino verso l'unione economica e monetaria europea.* (Társszerző Franco Bruni). Centro di economia monetaria e finanziaria, Universita commerciale Luigi Bocconi, Milano, 1989.
- *Autonomia della Banca centrale, inflazione e disavanzo pubblico: osservazioni sulla teoria e sul caso italiano*. (Társszerző Franco Bruni). In Mario Arcelli (szerk.): *Il ruolo della banca centrale nella politica economica*. Il Mulino, Bologna, 1992.
- *Il governo dell'economia e della moneta. Contributi per un'Italia europea, 1970-1992.* Longanesi, Milano, 1992.
- *Il mercato unico e l'Europa di domani. Rapporto della Commissione europea.* Il Sole-24 Ore libri, Milano, 1997.
- *Intervista sull'Italia in Europa.* Laterza, Roma-Bari, Laterza, 1998.

A felsoroltakon kívül M. Monti több könyvhöz írt előszót, vezetőt, és sok tanulmány szerzője, társszerzője.

Horváth Jenő